

Podplukovník Bohumil B o č e k:

Nový Cvičební řád P-II-1 pro kulometné jednotky pěchoty.

V poslední době byl vydán dlouho očekávaný a pro výcvik u vojskových těles pěchoty velice potřebný Cvičební řád pro kulometné jednotky pěchoty, P-II-1. Dosavadní předpisy P-I-2a a P-I-2b byly již zastaralé, neodpovídaly nynější organizaci, názvosloví a p.; taktické zásady o použití těžkých kulometů byly v nich udány jen povšechně a neshodovaly se někdy s novým pojetím činnosti těžkých kulometů v boji. Proto byly u vojskových těles pěchoty, pokud šlo o výcvik kulometných jednotek a jejich použití v boji, různé názory a jako důsledek toho značná nejednotnost. Doufejme, že nový předpis tyto závady odstraní.

V tomto článku chci pojednat o hlavních zásadách nového předpisu pro kulometné jednotky a o důležitých rozdílech obou předpisů.

Základním předpisem určité zbraně je Cvičební řád všeobecný, pojednávající o všech jednotkách této zbraně. Pro pěchotu je to Cvičební řád pro pěší vojsko, P-I-1 z roku 1924. Ostatní Cvičební řady jednotek pěchoty se pak jím řídí a podle něho zpracovávají. Poněvadž kulometné roty jsou součástí určité taktické jednotky, t. j. praporu, mají býti zásadní ustanovení o těchto rotách obsaženy u této jednotky. Je známo, že se nynější Cvičební řád pro pěchotu právě přepracovává, a vydávali MNO. předpis, který má odpovídati předpisu základnímu, je jistě zpracován v duchu předpisu připravovaného.

Podívejme se napřed, jak vyhovují základní předpisy nyní platným zásadám o použití těžkých kulometů a o použití jednotek, kterým jsou přiděleny.

Rekl jsem, že zásadní ustanovení o použití těžkých kulometů má býti ve Cvičebním řádě pro pěchotu, a to hlavně v statích pojednávajících o praporu, protože těžké kulometry mu organizačně patří, a podle P-I-1, čl. 425, 550 a 677 má prapor prostředky, aby mohl vésti úplný pěší boj a uvádí v činnost všechny vlastní prostředky pěchoty. Pro Cvičební řád pěchoty je zase rozhodující Polní řád, obsahující nejen ustanovení pro vyšší jednotky, ale předpisující též činnost jednotlivým zbraním a jejich spolupráci v různých případech.

Jaká ustanovení o těžkých kulometech jsou v našem Polním řádě?

V úvodu na str. 5, poslední odstavec, je: „Mohutnost palby se stala drtivou; zvětšila se počtem samočinných zbraní a zejména taktickým spojením, které se vytváří mezi akcí těžkých a lehkých kulometů...“ Jak je to vyjádřeno v P-I-1?

V čl. 7: ... „Neschopnost bít se v každém boji samostatně a rovněž tak i neschopnost samostatně využití své palby, nutí těžké kulometry pracovat jen v těsné spolupráci s pěšími jednotkami, jimž za všech okolností přinášejí mohutnou i morální podporu.“

V čl. 49: ... „Bylo by neúčelné používatí těžkých kulometů k takovým úkolům, které mohou plniti kulometry lehké; jsou tedy pravým působištem těžkých kulometů hlavně dálky střední a též velké, jakož i takové úkoly, při kterých se vyžaduje přesnost a mohutnost palby. Na malé dálky se používá těžkých kulometů k bočním a šikmým palbám zvláště tehdy, jde-li o palby přehradné.“

V čl. 65: „... užití těžkých kulometů v útoku je oprávněno vsuče, kde pohyb vyžaduje mohutné a přesné palby, již mu stejně dobře nemohou dodat kulometry lehké...“

O přidělení těžkých kulometů hlavním polním strážím a o jejich použití pojednává G-V v čl. 199; o účasti kulometů za přípravy útoku je řeč v čl. 308.

Jak použití těžkých kulometů v útoku, uvedeno v G-V v čl. 317 a 329, při využití úspěchu v čl. 355, v obraně v čl. 370, 373, 384, 432, 436, 437, 466 a při ústupu v čl. 462—468.

Dosavadní Cvičební řád pro pěchotu byl vydán dříve než Polní řád, proto v některých věcech do vydání 4. doplňku k P-I-1 oba předpisy spolu nesouhlasily.

O použití těžkých kulometů pojednává P-I-1: v čl. 678 o součinnosti všech zbraní pěchoty pro společný úkol, v čl. 679—698 o těžkých kulome-

tech za útoku, v čl. 71 o kulometných rotách druhého a třetího sledu a v čl. 807, 824, 828, 830, 833, 837 o jejich použití v obraně.

Srovnáme-li zásady o použití těžkých kulometů uvedené v G-V a P-I-1, shledáme, že úplně odpovídají platným názorům a že jsou v témž smyslu rozvedeny v příslušných člancích P-II-1.

Srovnáme-li však hlavní ustanovení předpisu P-II-1 s předpisy P-I-2a a P-I-2b, najdeme mnoho rozdílného.

P-II-1 neobsahuje nic z předpisu P-I-2a, protože část I, str. 1—67 Sestavení a popis kulometu Schwarzlose 1907/12 bude obsažena v předpise D-XIII-4c „Nauka o těžkém kulometu vz. 24 a 7/24“ a zůstává prozatím v platnosti jako doplněk k předpisu D-XIII-4c „Nauka o adaptovaném kulometu Schwarzlose vz. 7/24“.

Z druhé části P-I-2a „Výstroj, sedláni, nakládání, výcvik a ošetřování soumarů“, je obsaženo v P-II-1 „Materiál kulometného roje, naložený na soumarech“, příloha 1, dále Spojení a zapřahání koně do káry, čl. 131 až 133, Nakládání kul. výzbroje na káru a skládání s ní, čl. 134—137, Vypřahání koně z káry a jeho odstrojení, čl. 138—141, Sedláni soumarů, čl. 142—146, Odsedláni soumarů čl. 147—148; ostatní je v jiných předpisech: popis soumarských postrojů, sedel v předp. K-II-6a, popis kar a vozů v K-II-6b, výcvik a ošetřování soumarů je v služební pomůcce „Péče o koně a jejich ošetřování“.

Obsah P-I-2b je pojat většinou do P-II-1. Některá ustanovení v P-I-2b zůstávají v platnosti. Jsou to: str. 7, 8, 10—15 (mimo článek „Vozy kulometné rot“ na str. 11—12), 23—26 (mimo „Výcvik družstva a čty“ na str. 26), 34—38 (mimo 3. „Umístění obsluhy a materiálu“ na str. 38), 42 (od „Šestá část“) — 44 (mimo článek „Odhadování a měření vzdálenosti“ na str. 44), 54—70 (mimo tabulku „Výšky středních drah“ na str. 54—55, 73—76 (mimo „b) Střelba na letadla“) na str. 76), 81 (od „c) Střelba nepřímá“) — 85.

V ponechaném obsahu předpisu P-I-2b na str. 61—63 není shodné názvosloví (povely) s předpisem P-II-1. Proto je nutno povely přizpůsobiti podle P-II-1.

Ponechaný text P-I-2b bude obsažen v nové Střelecké instrukci, a to v předpise P-II-1, Výcvik ve střelbě z pěchotních zbraní, všeobecná ustanovení, a v P-III-4, Výcvik ve střelbě z pěchotních zbraní, těžký kulomet vz. 24 (7/24). Na tyto předpisy P-II-1 již v některých člancích poukazuje: čl. 110 a 188. Tyto předpisy budou teprve vydány. Pokud se čl. 42, 106, 90 a 268 P-II-1 odvolávají na předpis P-I-2, je tím míněn Cvičební řád pro pěchotu, taktický výcvik, o kterém se pracuje.

Předpis P-III-4 bude obsahovati vše, co se týká výcviku ve střelbě těžkého kulometu. Ustanovení o střelbě společné všem zbraním pěchoty budou obsaženy v P-III-1. Jejich vydáním bude předpis P-I-2b zrušen.

Kulometná rota podle P-I-2b (strana 3—5) měla 6 kulometů. Každý kulomet byl počítán za 1 družstvo, které v nové organizaci odpovídá kulometnému roji. U každého kulometu bylo 8 čísel obsluhy, podle nového předpisu je u kulometného roje o jedno číslo nepřímé obsluhy méně.

Rozdíl nejlépe vynikne, dáme-li vedle sebe kulometnou četú podle P-I-2b a podle P-II-1.

Kulometná četa podle P-I-2b;	Kulometná četa podle P-II-1:
velitel čety	velitel čety
2 družstva (po 1 kulometu)	2 družstva (po 2 kul. rojích)
2 velitelé družstev (četaři neb des.)	2 velitelé družstev (četaři)
čís. 1	4 velitelé kul. rojů (des.)
2 náředníci (svob.)	čís. 1
čís. 3	4 střelci (svob.)
2 nabíječi	čís. 2
čís. 2	4 nabíječi
8 nosičů střeliva	čís. 3
čís. 4—7	4 nosiči potřeb
2 nosiči zál. součástek	čís. 4
čís. 8	12 nosičů střeliva
6 vodičů soumarů	čís. 5—7
1 spojka	4 vodiči koni nebo 12 vodičů soumarů
2 náhradníci náředníků.	1 velitel odřadu čet
	1 poddůstojník střelby
	1 spojka
	1 des. a 3 voj. spojovacího roje
	1 zástupce vel. čety

Velitel odřadu byl dříve jeden pro celou kulometnou rotu; rovněž tak měřič vzdáleností (poddůstojník střelby). Nyní jsou oba zařadeni u každé kulometné čety. Ve velitelském roji kulometné roty nejsou. Zato však tam nově přibyl 1 ordonanční poddůstojník a 1 pozorovatel.

Celkem nastaly v organizaci kulometných jednotek tyto podstatné změny:

- a) počet těžkých kulometů se zdvojnásobil;
- b) u pěších pluků byla doprava kulometné výzbroje na soumarech zaměněna za dopravu na kárách;
- c) velitel kulometné čety je nyní vybaven pomocným personálem, aby mohl bez obtíží přesně připravovat a řídit všechny druhy střelby, být v stálém spojení s nadřízeným velitelem a s družstvy a měl po složení kulometné výzbroje velitele u odřadu čety (u kár nebo u soumarů).

Třebaže ve skutečnosti některé z těchto změn byly zavedeny u vojenských těles již před vydáním předpisu P-II-1, nebyly v předpisech obsaženy, a změny, které tím nastaly v činnosti jednotek, nebyly rovněž v předpisech uvedeny. Tak na př. změna počtu těžkých kulometů v palběné jednotce (kulometné družstvo o 2 těžkých kulometech) byla sice probírána již před lety v článcích Vojenské výchovy (autor G. L. B.), ale v předpisech nebyla uvedena.

To je jedna z podstatných změn, která má značný vliv na použití kulometné palby v boji, na řízení střelby a na určování úkolů kulometným jednotkám.

P-I-2b počítal s kulometným družstvem, t. j. s 1 kulometem jako palběnou jednotkou. Tak na str. 17 je: „Velitel družstva řídí palbu a je stále ve styku s obsluhou kulometu.“ Na téže stránce: „Velitel čety řídí pohyby a rozložení obou kulometných družstev; zřizuje spojení a obstarává strážní službu. Pravidelně je u kulometu s důležitějším úkolem a podává hlášení o průběhu boje atd. veliteli roty.“ Vidíme, že se s palbou 2 kulometů (čety) zpravidla nepočítá. Jen v několika případech je počítáno s palbou více než jednoho kulometu na jeden cíl. Tak na str. 63 a 64 (VIII. Palba účinná) je uvedena palba oddílová. Jsou tím asi míněny 2 kulometry. Ale i zde se dává přednost palbě 1 kulometu: „Jakého způ-

sobu kdy se má užít, záleží na cíli, výškolení obsluhy kulometu a na možnosti pozorování. Je-li obsluha dobře vycvičena a je-li dokonalá součinnost náředníků s pozorovateli, je palba samostatná (1 kulometu) nejrychlejším způsobem k dosažení účinku. Není-li těchto podmínek, nebo má-li se dosíci též účinku morálního (přepady), použije se palby oddílu.“

Na str. 66 je, že při rozstupňované palbě je možno použití jen palby, oddílu, při čemž velitel nařídí pro každý kulomet jinou výšku hledí, ale tak, aby se dopady obou svazků buď přesahovaly, nebo aspoň k sobě přidružovaly. Je to tedy palba dvou kulometů.

Konečně na str. 67 je popisována palba křížová jako vzájemné podporování a vzájemná obrana dvou kulometů, majících jen úkol uzavřít palbou jistou část terénu.

Jen ve třech případech připouští předpis P-I-2b palbu dvou kulometů na jeden cíl a z toho v jednom případě ponechává za určitých okolností možnost palby jednoho kulometu.

Podívejme se, jak tuto zásadní otázku řeší nový kulometný cvičební řád.

Čl. 5 předpisuje, že k témuž palebnému úkolu používáme zásadně dvou těžkých kulometů, tvořících nedělitelnou palebnou jednotku. Stanoví to proto, aby za všech okolností byla zajištěna souvislost v plnění daného úkolu. Jak je zajištěna souvislost palebného úkolu, je popsáno v čl. 202: „Zásadně střílí vždy jeden kulomet, zatím co druhý je připraven (ochlazuje se, odstraňuje poruchu), aby mohl kdykoli zahájit palbu.“

O družstvu jako o palebné jednotce, kterému je svěřen společný palebný úkol, zmiňují se ještě články:

Čl. 202: „Kulometné družstvo je palebnou jednotkou kulometné rotý a v zásadě nejnižší jednotkou, které může být svěřen samostatný palebný úkol.“

Čl. 20: „Zpravidla má celé kulometné družstvo hlavní úkol společný.“

Čl. 335: „Šířka fronty, rozmanitost terénu a obmezený počet kulometných čet u praporu nutí přikázati každému družstvu zvláštní samostatný hlavní palebný úkol.“

V souvislosti s palebnou jednotkou je nutno objasnit pojem palebného úkolu, jeho rozdělení a kolik palebných úkolů může palebná jednotka plnit.

V čl. 30 je palebný úkol označen jako časově a prostorově vymezená palebná činnost těžkých kulometů v boji.

Palebný úkol může být hlavní, jeho splnění má přednost před ostatními úkoly (vedlejšími) a celé kulometné družstvo má zpravidla pro určitou fázi jen jeden hlavní úkol. Nebo může být vedlejší, uložený vedle hlavního úkolu a bez újmy pro něj. Směr vedlejšího palebného úkolu nemá se příliš odchylovat od směru hlavního palebného úkolu, aby hlavní úkol mohl být co nejdříve splněn.

Kulometnému družstvu může být v útoku svěřen jeden anebo dva vedlejší úkoly. V obraně v pásmu hlavního odporu dostane zpravidla jen hlavní palebný úkol, výjimečně kromě toho ještě jeden vedlejší úkol. Jinak mu mohou být v obraně svěřeny až tři vedlejší úkoly. To potvrzuje i čl. 242.

Jako každé pravidlo dovolu je výjimky, tak i předpis pamatuje na zvláštní případy, kdy nelze dodržeti zásadu nedělitelnosti palebné jednotky — kulometného družstva a společného palebného úkolu.

Čl. 118: „Kulometný roj je střeleckou jednotkou kulometného družstva. Ve výjimečných případech může ho býti použito samostatně.“

Čl. 195: „Kulometného roje bývá použito v boji samostatně jen výjimečně.“

Které jsou to zvláštní případy?

Čl. 202: „Kulometné družstvo je palebnou jednotkou kulometné roty a v zásadě nejnižší jednotkou, které může býti svěřen samostatný palebný úkol...“

Výjimku z tohoto pravidla si vynucují jen kritické, rozhodující situace, při kterých buď je nutno vystřílet v nejkratší době největší počet ran (za přípravy zteče, při odražení protiútoků a p.), anebo vyskytnou-li se znenadání zvláště výhodné cíle.“

Čl. 254—257. Kulometné družstvo přidělené předním strážím.

Čl. 255: „Střelbu zahájí kulometry podle rozvrhů palby obyčejně již na velkou dálku, mají-li ovšem výhodné cíle...“

Čl. 257: „V noci obstarávají pohotovost u každého kulometu 2 vojínů obsluhy, aby mohli ihned zahájit palbu...“

To je případ, kdy je nutno již na velkou dálku zahájit střelbu a aby byla vydatná, musejí střílet oba kulometry.

Čl. 264: „Vnikne-li nepřítel do postavení a jsou-li pěší jednotky, které chránily družstvo, zničeny, nesmí kulometné družstvo ustoupiti, nýbrž brání se dále palbou ze svých kulometů a pušek až do úplného vyčerpání nábojů nebo do zničení.“

Čl. 269: „Kulometná četa je nejnižší bojová jednotka těžkých kulometů, které velí důstojník.“

Je s to konati spolehlivě a trvale dva palebné úkoly. Vyžaduje-li toho zvláště naléhavé okolnosti, může velitel čety na krátkou přechodnou dobu kulometům, určeným k zajištění nepřetržité souvislosti v plnění palebného úkolu, svěřiti i plnění vedlejších palebných úkolů. V tomto případě mohou tedy plniti v téže době 2 kulometry čety dva hlavní palebné úkoly a 2 kulometry dva vedlejší palebné úkoly.“

Č. 331: „Byl-li náš útok zastaven a nepřítel se hotoví k protiútoků, řídí velitel kulometné čety palbu své čety tak, aby nepřátelský protiútok již v zárodku znemožnil palbou proti přípravám, nebo jej hned na počátku zastavil.“

Vyvíjí-li se přes všechno jeho namáhání nepřátelský protiútok dále a počíná-li vážně ohrožovati pěší rotu v pásmu hlavního úkolu čety, upustí velitel od plnění veškerých úkolů, které do té chvíle dostal, a řídí veškerou palbu své čety (všech 4 kulometů) jako palebnou překradu před ohrožené místo.“

Čl. 341: „Proniká-li nepřítel přes veškerý odpor hlavní palebnou překradou v místě palebného úkolu čety k předním hranicím hlavního postavení, posílí palbu též druhý kulomet, který do té chvíle mlčel.“

Čl. 411: „Při proražení nepřátelského postavení pronásleduje kulometná rota ustupujícího nepřítel palbou až na účinný dostřel. Všechny kulometry, které jsou v palebném postavení, provádějí samostatnou palbu na viditelné cíle.“

Čl. 243: „Vyžadují-li toho bojové okolnosti, může velitel družstva výjimečně a přechodně přidělití jednomu kulometnému roji k plnění úkol hlavní a druhému v téže době úkol vedlejší. Zpravidla však rozhoduje o tom velitel kulometné čety, je-li družstvo v jejím svazku. Jestliže se však kulomet, kterému byl svěřen úkol hlavní, stane k boji neschopným, převezme jeho úkol druhý kulomet, který měl až do té doby na starosti úkol vedlejší. Proto musí býti oba kulometry neustále s to plniti hlavní úkol.“

Kdo dává úkoly kulometným jednotkám, jak jsou jimi prováděny a kdy jsou částice kulometné roty přidělovány pěším rotám?

Podle P-I-1 (čl. 678, 681, 683, 697, 807, 824), je-li kulometné roty použito v celku, dává jí úkoly velitel praporu, jinak velitelé, jimž byly částice kulometné roty přiděleny. O veliteli kulometné roty je řečeno málo. Podle čl. 684 jde obvykle v útočném boji s velitelem praporu, podle jehož rozkazu vypracuje rozkaz k útoku, který obsahuje hlavně podrobný rozvrh palby kulometné roty. V obraně podle čl. 824 pomáhá veliteli praporu při vypracování palebného rozvrhu pro těžké kulometry.

V P-I-2b na str. 17 jsou povinnosti velitelů kulometných jednotek obsaženy velmi stručně: „Velitel kulometné roty je obvykle v blízkosti velitele praporu. Podle rozkazů velitele praporu přiděluje kulometné čety a družstva pěším jednotkám a řídí výměnu jich, disponuje záložními kulometry, stará se o zásobování střelivem...“

Velitel čety řídí pohyby a rozložení obou kulometných družstev; zřizuje spojení a obstarává strážní službu. Pravidelně je u kulometu s důležitým úkolem a podává hlášení o průběhu boje.

Velitel družstva (kulometu) řídí palbu a je stále ve styku s obsluhou kulometu.“

V osmé části P-I-2b pojednávající o použití těžkých kulometů mluví se většinou též o přidělování těžkých kulometů a jejich použití je popsáno nejasně. P-I-1 v čl. 681 stanoví použití kulometné roty určitěji a výstižně, že rozdělení kulometů mezi pěší roty je zásadně dočasné a musí přestat ihned, jakmile se změní podmínky, které k němu opravňovaly.

P-II-1 v čl. 347—349 pojednává o tom ještě podrobněji a stanoví podmínky pro použití kulometné roty jako celku nebo jejích částic. Nejvýstižněji je to řečeno v čl. 349: „Nemůže-li velitel praporu uplatniti vliv na řízení palby celé kulometné roty (na př. tam, kde boj uniká jeho přímému pozorování a velení, je-li terén pokrytý a silně rozbrázděný, na příliš široké frontě atd.), přidělí dočasně částice kulometné roty pěším jednotkám, a to v mezích, v jakých velitelé pěších rot mají sami možnost kulometů prospěšně použití. Jen ve výjimečných případech rozdělí celou kulometnou rotu mezi pěší jednotky; musí arci míti důvody, aby přenechal pěším rotám použití svého nejmohutnějšího palebného prostředku.“

Rovněž lze přidělití částice kulometné roty pěším rotám, na př. při zajištění pochodu, nebo styčným a bočným oddílům, jakož i předním strážím.“

Zvlášť je v tomto článku zdůrazněno, že snahou velitele praporu musí býti, aby takové uvolnění kulometných jednotek bylo omezeno na dobu co nejkratší.

Důležité pro stanovení palebných úkolů je též znění čl. 44: „Palebné úkoly a palebná postavení určuje kulometným jednotkám velitel, jemuž

jsou kulometry přiděleny. Zpravidla již napřed se přesvědčí u velitele kulometné jednotky o technické proveditelnosti daného úkolu.“

Vliv na řízení palby a její použití ponechává si podle čl. 36 a 347 zásadně velitel praporu. Velitel kulometné roty podle čl. 36, 348, 352 až 355 rozdělí palebné úkoly mezi své podřízené jednotky, určí technické způsoby jich provádění a musí stále dbát, aby technicky zajistil pěším rotám za všech okolností trvalou a mohutnou podporu palbou.

Velitelé čet a družstev obstarávají podstatné provádění daných jim úkolů (čl. 36).

V předpise je též pamatováno na případy, kdy bude nutno, aby velitelé pěších jednotek, kulometné roty, čety a družstva jednali z vlastního popudu.

Čl. 350: „Ve zvláštních případech, jež vyžadují okamžitého rozhodnutí, může i velitel pěší jednotky dáti těžkým kulometům, které jsou v jeho úseku, na přechodnou dobu takový palebný úkol, který by plně odpovídal utvořivší se situaci. V boji, zvláště obranném, je to zejména tehdy, vytvořila-li se náhle kritická situace, o níž velitel praporu nemohl býti včas zpraven; v takovém případě je velitel pěší jednotky oprávněn vyžádati si od těžkých kulometů, které jsou v jeho úseku, provádění palebných úkolů, jež se zřetelem k nápravě situace pokládá za nutné.“ Dále jsou v tomto článku uvedeny případy, kdy lze od těžkých kulometů podobné palebné úkoly vyžadovati.

Čl. 409: „Nastane-li situace, že prapor má úspěch jen na části své útočné fronty, nebo že má úspěch prapor sousední, neváhá velitel kulometné roty — i bez rozkazu velitele praporu — přemístiti alespoň část svých kulometů dopředu tak, aby působil, dovoluje-li to terén, bočně na nepřítel odolávajícího ještě v pásmu praporu.“

Čl. 341 umožňuje veliteli kulometné čety v případech, kdy nepřítel proniká přes veškerý odpor hlavní palebnou přehradou v místě hlavního palebného úkolu čety, aby jednal z vlastního popudu, podle okamžité situace, aby zastavil další úspěch nepřítel. Je-li při tom palebné postavení čety nepřátelským vniknutím ohroženo, smí je i na krátkou dálku přemístiti.

I kulometnému družstvu je ponechána v čl. 264 podobná možnost. „Nastanou-li v boji náhlé, nepředvídané okolnosti, znemožňující další provádění daného palebného úkolu nebo vyžadující jiné nepředvídané palby, je velitel kulometného družstva oprávněn zasáhnouti samostatně.“

Pro stanovení úkolů kulometným jednotkám je nutno upozorniti na ustanovení čl. 36: „Aby bylo dosaženo výhody bočné (šikmé) palby, může býti kulometná jednotka umístěna i mimo úsek anebo pásmo praporu.“

V P-II-1 se vyskytují často, dříve bez určitého rozdílu používané názvy „palba“ a „střelba“. Toto rozlišení nastalo již vlastně 3. doplňkem k P-I-1. Tak v čl. 298 P-I-1 dřívější text: „Každý harcovník si zvolí místo tak, aby mohl dobře páliť a nepřekážel svým druhům v palbě“ byl opraven kuponem 30 takto: „Každý harcovník si zvolí nové místo tak, aby mohl dobře střeliti a ani nepřekážel svým druhům v střelbě, ani jich svou střelbou neohrožoval.“ V čl. 310 byl proto rovněž text pozměněn: „Palbu začíná nejčastěji lehký kulomet...“ na „Střelbu začíná nejčastěji lehký kulomet...“

Pojmu „střelba“ je nyní v předpisech používáno pro činnost technickou, t. j. s hlediska výkonosti zbraně anebo provedení úkolu v boji, kdežto pojmu „palba“ s hlediska taktického, t. j. použití střelby v určité bojové situaci nebo úkolu. Palba je taktické hodnocení střelby, střelba je vrhání střel na cíl.

V P-II-1 je to vysvětleno obsahem čl. 26—28 „Pojmy pro střelby z těžkých kulometů s hlediska technického provedení“ a čl. 29—40 „Pojmy pro palby z těžkých kulometů s hlediska taktického užití“.

V P-I-2b je použití kulometů v boji popsáno velmi stručně. Tak je na př. uvedeno, že za útoku může několik kulometů střilet na nízko létající letadla. Z větné souvislosti je zřejmé, že těmito několika kulomety jsou míněny kulomety praporu 1. sledu.

Podle P-II-1, čl. 60, 65 kulometné jednotky praporu 1. sledu střelí jen na pozemní cíle, kdežto KOPL. vykonávají kulometné jednotky záložních praporů.

Kulometná palebná jednotka proti letadlům podle P-II-1, čl. 95 má nejméně 4 kulomety a velí jí vždy důstojník. Výkonnost těžkých kulometů a jejich použití pro KOPL. je podrobně popsána v čl. 95—105, 61, 63, 64, 70, 71, 76, 346, 397, 439.

Podle úloh v útoku rozděluje P-I-2b kulometné jednotky praporu (str. 97) na kulomety bdící, které střelí při vyrazení, na kulomety průvodní a na kulomety záložní.

Kulomety bdící odpovídají nyní kulometným jednotkám praporní palebné základny. O použití kulometů v palebné základně a o palebné základě je pojednáno v čl. 69, 395, 406, 418 a v čl. 432 o palebné ústupové základně.

Upozorňuji, že pojem palebná základna není nový a že je o něm psáno i v P-I-1, čl. 680. V P-II-1 je však označení přesnější a nezůstává u použití palebné základny jen po útoku, nýbrž hlavně za útoku, kde dojde největšího uplatnění.

Kulomety průvodní (doprovázející přímo útok) odpovídají svým použitím obdobnému ustanovení čl. 405: „Je-li k podpoře vyrazení použito těžkých kulometů záložních praporů a je-li zajištěna palebná převaha nad nepřítelem, může kulometná rota praporu 1. sledu vyraziti současně s pěšími rotami. Uspoří se tak útok o čas, nutný k přemístování výchozí palebné základny.“

Záložní kulomety měly podle P-I-2b za úkol KOPL. ochranu boků a spolu s ostatními kulomety palbu proti obrněným vozidlům.

Podle P-II-1, čl. 60 nesmějí zůstat kulometné jednotky v boji nevyužity. Naopak, pokud to jen lze, nutno využít i kulometných rot záložních praporů. Čl. 67, 405, 414—417, 427, 429.

Jediné za přibližování, pokud není vyjasněna situace, pokud velitel praporu nemá možnost učiniti rozhodnutí o použití jednotek praporu a o způsobu vedení boje, nepřiděluje těžkým kulometům úkoly. V tomto případě nelze však o záloze kulometů mluvit.

V P-I-2b (str. 100—105) se vyskytují názvy paleb v obraně: uzavírací palba, mařivá palba, postupné clony.

Uzavírací palba odpovídá nynější palbě zabraňovací (čl. 33). Mařivá palba se shoduje s nynější palbou proti přípravám (čl. 33). Postupné clony odpovídají nynějšímu pojetí přehradných paleb. V čl. 34 u přehradné palby je uvedeno, že hustota její střelby nesmí klesnouti pod určitou nejmenší míru, nutnou k zachování nepřekročitelnosti přehradné

palby. Jaká má být hustota přehradných paleb z kulometů, není dosud našimi předpisy stanoveno. Bude to obsaženo v P-III-4. Ve francouzské armádě v Cvičebním řádu pro pěchotu, *Réglement de l'Infanterie, deuxième Partie*, je v čl. 51, že lehký kulomet uzavře čelní palbou do 1200 m 50 dílců, družstvo těžkých kulometů do 2400 m při přímé střelbě 80 dílců, kulometná rota při nepřímé střelbě uzavře na dálku od 1500 do 3500 m frontu 100 dílců. Totéž udává francouzský předpis *Instruction provisoire pour les unités de mitrailleuses d'Infanterie* z roku 1920, v čl. 351; jako nejširší frontu připouští pro kulometnou rotu ve výjimečných případech 200 dílců. Hustotou přehradných paleb z těžkých kulometů se zabývají v *Revue d'Infanterie* v lednovém až březnovém čísle z t. r. Commandant Maffre a Paillé.

V německé vojenské literatuře pojednává o tom Hasso v. Wedel v knize „*Schiesstechnik und Taktik des einzelnen s. M. G. in 20 Kampfaufgaben mit Lösungen*“. Na str. 7 a 120 uvádí, že při přehradné palbě z kulometů, je-li střelena čelně, je potřebí 1 až 2 ran, při bočné palbě 1.6 rány na 1 m².

Článek 34 P-M-1 mluví též o palebné přehradě a o palebné cloně. Definice palebné přehrady je obsažena v čl. 370 G-V: „Obrana hlavní posice záleží předně v přehradě kombinované palby pěchoty, dělostřelectva a letectva. Tato přehrada musí býti co nejsouvislejší a nejhlubší. Je třeba, aby bylo možno zvětšovati nebo zmenšovati její hustotu a mocnost podle míst, o která jde, podle cílů a okolností.....“ Můžeme tedy říci, že se palebná přehrada skládá z přehradných paleb kulometů, děl a letectva, soustředěných na přesně vymezený pruh terénu tak, aby vzniklo souvislé, husté a dostatečně hluboké pásmo paleb. Podle tohoto článku G-V (předposlední odstavec) je palebná přehrada správně kombinována, může-li obránce zasáhnouti veškeré cíle, které mu nepřítel skýtá v přibližovacím prostoru, a to aspoň jednou z vyjmenovaných zbraní, a může-li před nejslabšími nebo nejvíce ohroženými částmi hlavní posice soustřediti palbu co možná největšího počtu zbraní.

Budou tedy na některých místech v pásmu palebné přehrady přehradné palby jen některé zbraně (pěchoty nebo dělostřelectva nebo letectva) a na jiných místech (důležitých) přehradné palby několika zbraní. Jak uvidíme, u palebné clony bude tomu jinak.

Palebná clona je vytvořena rovněž ze souvislých přehradných paleb, je však jen mělká a řídká, na rozdíl od palebné přehrady, protože je vytvořena na širší frontě menším počtem zbraní. Šířka fronty u palebné clony nám nedovolí obyčejně kombinovati přehradné palby různých zbraní, jako tomu bude při střelbě do palebné přehrady, nýbrž budeme nuceni zpravidla dáti je vedle sebe, abychom uzavřeli celou šířku bráněného pásma.

Čl. 34 P-II-1 stanoví, že pokud jde o přehradnou palbu z těžkých kulometů s hlediska technického provádění, je stejná, ať je konána do palebné přehrady nebo do palebné clony. To znamená, že hustota přehradné palby z kulometů bude stejná, ať je střelena do palebné přehrady nebo do palebné clony.

Kdy střílejí těžké kulometry přehradné palby do palebné clony a kde se palebných clon používá, obsahují čl. 71, 78, 79, 420 a 427.

P-II-1 stanoví časové rozdělení rozvrhu palby, kdy a kdo zahájí palbu v obraně, takto:

Čl. 72: „Těžké kulometry v pásmu hlavního odporu a v pásmu posil nesmějí zahájit přehradnou palbu příliš brzy, aby unikly předčasněmu

zničení dělostřelectvem. Velmi výhodné jest, mohou-li zahájit přehradnou palbu s překvapením teprve v posledním vhodném okamžiku.“

Čl. 426: „Palbu ve dne zahájí kulometné čety (družstva) samostatně, jakmile nepřítel vstoupí do prostorů postřelovaných podle rozvrhu palby, a zastaví ji teprve tehdy, až je nepřítel zničen anebo donucen k ústupu z postřelovaného prostoru.

Není-li možné pozorování (v noci, v mlze, v dýmu), zahájí kulometné jednotky palbu samočinně na znamení, předvídané velitelem praporu v rozvrhu palby. Palba trvá podle údajů téhož rozvrhu.“

Čl. 34. „Palba přehradná..... Vzhledem k technické výkonnosti zbraně nemá u kulometných jednotek trvat déle nežli 5 minut.“

V P-I-2b na str. 102 je ustanovení: „V hlavní rovnoběžce umísťujeme jen málo kulometů, a to na dominujících místech mimo ní, aby byly chráněny před ničivou palbou nepřátelského dělostřelectva.“ Tomu třeba rozumět tak, že kulometry nesmějí být umísťovány v rovině nebo na úpatí výšin. Tím by se však ztrácel metný prostor, který je v obraně nejdůležitějším činitelem pro přehradné palby těžkých kulometů. P-II-1 klade na to zvláštní důraz.

V čl. 41 jsou značky používané u kulometných jednotek a také značky pro znázornění paleb na náčrtech, plánech a mapách. Jak jich používati v praxi, je uvedeno v příloze 2: „Rozvrh palby těžkých kulometů, minometů a dělostřelectva do hlavní palebné přehrady praporu 1. sledu v hlavním postavení.“

Přes to, že uvedené znázorňování paleb přímkami odpovídá více skutečnosti než jiné způsoby dosud používané, přece není úplně výstižné.

Na př. 100% šířkový rozptyl při bočné palbě z upevněného těžkého kulometu na malé dálky, které pro přehradné palby kulometných jednotek, umístěných v pásmu hlavního odporu, nutno především bráti v úvahu, je nejvýše 1'20 m. Chtěli-li bychom kreslit tuto palbu ve skutečném měřítku na plánu 1:10.000, neměla by být přímka znázorňující palbu silnější než 0'12 mm. Teprve kdyby za týchž podmínek šlo o palbu na 2000 m, byla by tato přímka $\frac{1}{2}$ mm. Kreslit palby na mapách menšího měřítka (1:25.000, 1:75.000) by za těchto okolností prakticky nebylo možné.

Podmínka zachování skutečného poměru při znázorňování paleb v daném měřítku mapy by měla za následek nedostatečnou výraznost a tím i nejasný přehled rozvrhu palby.

Skutečný rozptyl je proto nutno při znázorňování paleb přímkami vždy u bočných paleb překreslit, podobně jako se na mapách překresluje komunikace a jiné objekty.

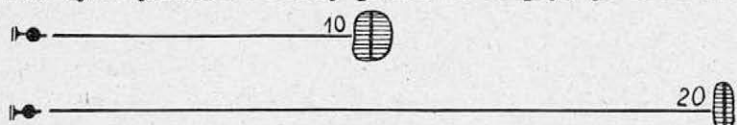
Tenké přímký vedoucí od kulometu vyznačují při tomto způsobu směry paleb, silné přímký metný prostor s hloubkovým rozptylem, neboli účinnou palbu. Účinná bočná palba je mimo to označena čísly, udávajícími obě krajní dálky její hloubky. Na směrové tenké přímce můžeme vyznačiti obloučkem též přestřelování pásem obsazených vlastními jednotkami, svorkami prostřelování a přerušenou čarou hluché prostory, do nichž z daného palebného stanoviště nelze střílet.

U paleb čelních s šířkovým rozsevem označujeme silnou čarou jen střed pásma a hloubkového rozptylu. Rozsah šířkového rozsevu musí vždy přesně odpovídati danému měřítku.

Zatím co u bočných paleb jsme nuceni šířkový rozsev překreslovati, abychom dosáhli náležité výraznosti, jsme u šířkových paleb z téhož dů-

vodu nucení nedokreslovati; vynecháme totiž hloubkový rozptyl i metný prostor.

Jak by musila být znázorněna čelní palba s šířkovým rozsevem, kdyby měl být vyznačen i metný prostor a rozptyl, je vidět na obraze:

Srovnáme-li účinnost palby boční a čelní, vidíme, že se šířkovým rozsevem hustota palby zředuje, a to tím více, čím větší je rozsah prováděného šířkového rozsevu. Pravděpodobnost zásahů při palbě čelní je pak mnohem menší než při palbě boční.

Znázorňujeme-li účinnější palbu (bočnou) jednoduchou silnou čarou, nebylo by správné, abychom méně hodnotnou zředěnou palbu čelní, obsahující jen mělký metný prostor (protože ji používáme zpravidla jen na větší dálky), kreslili celými plochami, zaujímajícími 100% obrazec rozptylu.

Palby s úkolem hlavním znázorňujeme čarami plnými, s úkolem vedlejším čarami přerušovanými.

P-I-2b, pokud šlo o spojovací jednotku kulometné roty, měl na str. 5 a 6 poznámku: „Je-li kulometné rotě přidělena telefonní hlídka (od pomocné rotý pluku), zařadí se k pomocné četě (7. družstvo). Na str. 26: „Je-li přidělena telefonní hlídka, jsou mikrofónové skřínky na muničním voze.“

Aby bylo zajištěno řízení palby, styk a spojení u kulometných jednotek, má nová organizace kulometné roty podle P-II-1 u každé kulometné čety spojovací roj. Zásady pro jeho užití jsou v čl. 278. Jak má být řešen styk a spojení u kulometné roty, o tom je řeč v čl. 356.

Mimo to je pojednáno o styku a spojení v čl. 22, 314, 340, 352, 384, 392, 421 a na obr. 32.

Ke konci třeba říci, že P-II-1 obsahuje některé stati, které tam nepatří a které bude nutno pojmouti do nového Cvičebního řádu pro pěchotu. Dokud nebude tento předpis vydán, musí být v P-II-1, protože by bez nich byl neúplný a místy nejasný.

Podplukovník Josef Větrovec:

Spojení pěchoty s dělostřelectvem v útočném boji.

(Poznámky k článku uveřejněnému ve V. R. 1933, čís. 4, str. 420.)

Považuji za účelné připojit k tomuto článku několik poznámek. Jako dělostřelec znám dobře všechny obtíže spojení dělostřelectva s pěchotou z vlastní zkušenosti i z vojenské literatury naší i zahraniční. Připouštím, že toto spojení není dosud tak dokonalé, jak bychom si přáli, ale není to tak zlé, jak to líčí autor. Jinak by dělostřelectvo v tak důležitém období boje, jako je boj útočný, nemohlo splnit svůj úkol, jak to G—V v čl. 297 předpisuje: „klesiti co možná blízko svou palbou cestu postupující pěchotě, a to buď podle plánu předem určeného — souhrnu to dělové palby a pohybu pěchoty — nebo na žádost pěchoty“.

Zahájení dělovou palbu jednu hodinu nebo ještě později po vyžádání pěchotou je v útočném boji nemožné. Byly-li by již tak svrchovaně nepříz-

nivé podmínky, bylo by lépe se takové dělostřelecké podpory vzdát. Bude také výjimkou, aby velitel čty vyžadoval dělovou palbu, nemá-li četa zvláštního samostatného úkolu. V boji musí každý především spoléhati sám na sebe a teprve nestačí-li, hledá pomoc jinde. G—V, čl. 329: „Někdy se však setká pěchota přese všechna opatření během boje s odporem, který musí zlomit, nečekaně na pomoc svého dělostřelectva pro přímou podporu. Velitel se vynasnaží přispěti jí tím, že dá vyvinouti co největší ochrannou palbu a vytvoří tak jakousi ohradu, v níž pěchota operuje svými vlastními prostředky, zvláště těžkými kulomety a doprovodnými zbraněmi.“ — Je-li zastavena pěší četa nepřátelským odporem, musí se snažit umlčet tento zdroj odporu palbou nebo manévrem. Obvykle pomůže sousední četa nebo zakročí velitel roty, který obvykle postup svých čet vidí. Protože dělostřelectva budeme mít vždycky málo a dělového střeliva ještě méně, musí býti snahou velitelů pěchoty, aby vyžadovali dělovou palbu jen na odpory, které nemohou zdolat vlastními prostředky. Vidíme při cvičeních, ať velitelských na mapě nebo v terénu, že mnozí nižší velitelé pěchoty na první nepřátelský odpor — třeba lehký kulomet — vyžadují dělovou palbu, ačkoli by takový odpor mohli odstraniti vlastními prostředky.

O vyžádání dělové palby rozhoduje zpravidla velitel praporu, někdy velitel roty. Velitel čty jen zjišťuje zdroj nepřátelské palby. Nikdy však neupravuje žádost o palbu, protože o té rozhoduje jen velitel praporu. Velitel praporu musí se snažiti, aby volil v boji své stanoviště tak, aby mohl sledovati postup svých rot. Proto bude často sám pozorovat, kde útok vážne a kde bude třeba pomoci vlastními prostředky nebo vyžádáním dělové palby. U velitele praporu bude zpravidla buď velitel dělostřeleckého oddílu nebo styčný důstojník (u velitele roty někdy styčný poddůstojník nebo velitel baterie), který sestaví a odevzdá žádost o palbu. Dělová palba bude potom zahájena dříve, než uvádí autor. Je věcí velitele dělostřeleckého oddílu, aby si organisoval pozorování tak, aby celé pásmo postupu pěchoty mohl prostřednictvím svých orgánů pozorovat. Že by za útoku byla pozorovatelná velitele baterie 3 km i dále, je velmi nepravděpodobné, protože je snahou umístit i baterie co možná nejbližší za 1. sled pěchoty. G—V, čl. 299: „Povšechné pravidlo jest, že posice dělostřelectva za útoku jsou posunuty co možná kupředu.“ D-VIII-1, III, čl. 50: „Při útoku . . . musí se dělostřelectvo v celkové útočné sestavě posunouti tak daleko kupředu, jak to terén, balistické vlastnosti materiálu a bezpečnost baterií dovoluje.“ Na vzdálenost 3 km nesplývá ještě terén v zorném poli 15× dalekohledu.

Aby dělová palba byla dodána včas a na žádaný cíl, nesmíme spoléhat „na trochu štěstí“, ale na důkladnou přípravu střelby a na výcvik v míru, na zkušenost a správnou organizaci pozorování styku a spojení.

Autor dále pochybuje o výsledku neutralisace cíle dělostřelectvem. Ukončení dělové palby za útoku stanoví obvykle velitel pěchoty. Jinak to nařídí velitel dělostřeleckého oddílu sám podle druhu cíle, množství střeliva a rychlosti pohybu pěchoty. D-VIII-1, III, čl. 187: „Souhra dělové palby s manévrem pěchoty, to znamená řízení palby v určitý čas a na určité cíle podle situace pěchoty je pak zajištěna přímou dohodou mezi příslušnými veliteli pěchoty a dělostřelectva.“

Všeobecně známe dva způsoby řízení dělové palby:

a) podle vlastního pozorování (dělostřelecký pozorovatel vidí postup vlastní pěchoty i cíle nebo

b) podle časového rozvrhu.

Zkušenost ze světové války ukázala, že nejspolehlivějším spojením pěchoty s dělostřelectvem je přemísťování dělové palby podle rozvrhu časového, protože tento způsob je nezávislý na špatných pozorovacích podmínkách, které způsobují povětrnostní vlivy a zviřený prach a kouř bojiště — ovšem za určitých předpokladů.

Raketou se palba vyžaduje jen tehdy, není-li možno jinak palbu vyžádat. Raketa se má střelí ve směru na cíl, aby dělostřelecký pozorovatel byl na cíl upozorněn.

Autor vidí obtíže při vyžadování a uskutečňování dělové palby:

a) v správném určení cíle pěchotou,

b) v nejistém a pomalém dodání žádosti o palbu a

c) v nalezení cíle dělostřelectvem v terénu, v pozorování a řízení palby. Určování cíle pěchotou v úplně neznámém terénu, za obtížných pozorovacích podmínek a v nepřátelské palbě bude jistě velmi těžké a vyžaduje velkého cviku. D-VIII-1, III, č. 184: „Aby střelba dělostřelectva vyhovovala potřebám pěchoty, musí býti přizpůsobena jejímu manévru a musí býti řízena na cíle, které se stavějí pěchotě v cestu nebo které ji ohrožují; tyto cíle může označiti toliko pěchota.“

Nejlépeším prostředkem k rychlému určení — lépe ukázání — cíle v terénu by byla svítilící nebo kouřící střela, vystřelená z kulometu na cíl. Střela by mohla začít svítit neb kouřit před samým dopadem. Tím bychom rázem odstranili všechny jmenované obtíže — určení cíle pěchotou, dodání žádosti o palbu i nalezení cíle dělostřelectvem. Cíl by byl ukázán pěchotou v terénu, byl by viděn dělostřelectvem v terénu a tak by zbývalo jen přenést na cíl palbu. A to by netrvalo tak dlouho, bude-li mít každá baterie připraveny prvky na různé body v svém pásmu působnosti.

O společném SV. pěchoty a dělostřelectva říká D-VIII-1, III, čl. 174: „Sloučení velitelských stanovišť je nejlepším prostředkem k dosažení styku dvou velitelů, kteří mají pracovati společně; jejich osobní a téměř nepřetržitý styk usnadňuje výměnu názorů a zamezuje každou ztrátu času dodáváním rozkazů a zpráv.“ Dále poukazují na D-VIII-1, III, čl. 189 a G—V, čl. 325.

Také zajistit spojení je nařízeno v G—V, čl. 326 a provádí se již mnoho let. G-VIII-1, čl. 55: „Zkušenost dokázala, že žádné pojítko samo o sobě není úplně spolehlivé. Proto nutno spojení zajistiti všemi pojítky, jež jsou po ruce a každé z nich zařídit tak, jako by mělo samo o sobě fungovati.“

O spojení uvnitř oddílu neřekl autor rovněž nic nového.

Podobně i pokyny a rady autorovy o předsunutých dělostřeleckých pozorovatelnách jsou hodně opožděné, neboť celý manévř dělostřelectva v útočném boji je jako u pěchoty palba a pohyb, a to pohyb nejen baterií, ale i pozorovatelů. Jinak to ani nejde a provádí se již mnoho let. D-VIII-1, VI, čl. 68: „Mimo to je nutno, obzvlášť v nepřehledném terénu, bez odkladu a z vlastní iniciativy přemístiti pozorovatele kupředu, což může býti často výhodnější než přemístění baterií. Vyhledávání nových pozorovatelů musí býti již před útokem studováno na mapě a nastane ihned, jakmile postup pěchoty to dovolí.“

Dále třeba zdůraznit, že pěchota nikdy neřídí dělovou palbu, nýbrž udává jen úchytky středního zásahu od cíle v metrech podle světových stran. Raket se k tomu použít nedá.

Nesouhlasím s názorem autorovým, že by styčný důstojník s celým svým aparátem byl zbytečným luxusem, kdyby jen odevzdával žádosti o palbu, a proto že se mu může často svěřiti pozorování dělové palby. Aby se nezdálo, že styčný důstojník jen rozmnožuje počet osob na SV. praporu a že jen odevzdává odborně sestavené žádosti pěchoty o dělovou palbu, uvedu zde krátce některé povinnosti styčného důstojníka. Styčný důstojník musí býti nejen dobrým dělostřelcem, ale musí to býti důstojník i s určitým taktickým rozhledem, musí ovládati způsoby pohybu a boje pěchoty, musí znáti způsoby styku a spojení, kreslení náčrtů, musí býti pohotový, vynalézavý a k veliteli pěchoty taktní. Aby neměl styčný důstojník dlouhé a tím nespolehlivé telefonní spojení, snaží se velitel dělostřeleckého oddílu závčas přemístiti svou pozorovatelnou dopředu, využívaje při tom podle možnosti telefonního vedení styčného důstojníka.

G-VIII-1, čl. 42: „Styčná hlídka hlásí: veliteli, jenž ji vyslal, situaci a potřeby pěchoty zpracované tak, aby jich dělostřelectvo mohlo přímo užiti; veliteli pěchoty, již je přidělena, jak ji může příslušné dělostřelectvo podporovati. Styčné hlídky se nemají zpravidla účastniti pozorování střelby.

Před svým odchodem k pěchotě musí velitel styčné hlídky:

a) Pečlivě prostudovati úsek, kde pracuje jednotka, k níž je přidělen. Tuto znalost úseku nelze si osvojiti jenom přesným prohlédnutím plánů a fotografií, nýbrž též srovnáním s pozorovatelem, odkud lze příslušný úsek dobře přehlédnouti.

b) Připraviti mapy a plány pro sebe a pro své podřízené zakreslením hranic pásem činnosti jednotlivých dělostřeleckých skupin, hranic donosnosti, hluchých prostorů a okrsků viděných z jednotlivých pozorovatelů a se stanovišť zamýšlených pozorovatelů.

Velitel styčné hlídky, odcházející na místo určení, dostane od svého velitele přesné směrnice s těmito údaji:

- a) rozvrh střelby,
- b) rozestavení baterií a udání okrsků, na které mohou stříleti,
- c) povolenou spotřebu střeliva,
- d) způsob zásobování baterií střelivem,
- e) opatření pro přemísťování baterií,
- f) druhy zpráv, které jsou pokládány za nejnutnější a nejdůležitější, a

g) postupná předpokládaná SV. a pozorovatelný.

Velitel pěchoty, kterému se styčná hlídka přidělí, oznámí jí:

- a) situaci vlastní pěchoty a nepřítelů,
- b) podrobnosti zamýšlených operací (úkol, úmysl, zamýšlený způsob provedení úkolu, hlavní úsilí),
- c) postupná přemísťování velitelství a podřízených jednotek.

Má-li styčný důstojník zhodnotit a využít všech těchto zpráv a požadavků obou velitelů, sám iniciativně všechno sledovat a hlásit a při tom se starat o spojení, musí napnouti všechny své síly, aby v svých povinnostech dostál, a potom je na místě.

Dále nesouhlasím s názorem autorovým stran použití pěchotního děla. Autor tvrdí, že pěchotní dělo bude stříleti obyčejně nepřímou. Dovolává se při tom vojenských odborníků, kteří usuzují, že v příští válce nebude přímá střelba ani z těžkých kulometů možná. Chceme-li však nepříteli přesnou palbou překvapit — překvapení je jedním z hlavních činitelů úspěchu — musíme palebný zdroj skrytě přiblížiti co nejbližší k ne-

příteli a potom zahájit střelbu co nejrychleji. Střelbu zahájíme nejrychleji, budeme-li mířit přímo. Taková střelba bude nejpřesnější a nejúčinnější. D-VI-2, čl. 135 říká o doprovodných dělech: „Taková palebná postavení budou zpravidla otevřená; zaručují jistý, rychlý a důkladný účinek. „Zaměřovač může být jednoduchý a lehký. Telefonního spojení bude zřídka kdy třeba. Před nepřátelskou dělovou palbou a palbou doprovodných zbraní bude nejlepší ochranou děla jeho pohyblivost. Dělo se skrytě přiblíží k nepříteli, vystřelí potřebný počet ran a hned zase zmizí a změni svoje palebné stanoviště. Umělý objekt, příkop, křoví a pod., jak uvádí autor, dělo jen maskuje, ale dělo může při tom čast ostřílet přímo. Zakryté palebné stanoviště je tehdy, je-li kryto t e r é n e m.

Střelba ze zakrytých palebných postavení pozbyla hodně původního významu při nynějším množství a zdokonalení letectva. Letec zjistí střelící baterii i když je jinak v zakrytém palebném postavení a je maskována. Nechci tím však říci, že by se proto mělo zase začít střilet z otevřených palebných postavení jako na začátku světové války.

Všeobecně možno říci, že naše dělostřelectvo není dosud tak vybaveno pozorovacími, pátracími, styčnými a spojovacími orgány a prostředky, jak by bylo třeba. Trpí tím těž zpravodajství, zvláště za přibližovacího postupu.

Bude jisté snahou každého dělostřelce, aby usnadňoval pěchotě v boji její těžký úkol, a důvěra a uznání pěchoty bude mu za to nejlepší odměnou.

Pěchota u nás a v cizině.

B.:

Nový americký tank T₁—E₁.

V armádě Spojených států severoamerických byl zaveden nový typ rychlého tanku T₁—E₁, vzniklý zlepšením tanku T₁—E₁ 1928.

Údaje: váha (s pohonnými hmotami) 8½ tuny; délka 4'55 m, šířka 2'02 m, výška 1'98 m. Osádka 4 muži, výzbroj: polosamočinný kanon ráže 37 mm, 8 mm kulomet, obé v otáčivé věži pancíře: postranní (kolmé) 15'6 mm, ostatní (horní atd.) 9'7 mm, věž 6 mm, motor chlazený vodou, 8válcový tvaru V, 150 HP, největší rychlost 35 km/hod., akční radius 115 km, denní výkon 100—150 km.

Motor je umístěn v zadní části tanku, řidič sedí v přední části, takže nemá omezen výhled a netrpí plyny a horkem od motoru. Motor je oddělen od vnitřku tanku aluminiovou stěnou. Pásky tanku jsou z ocelových článků s mezerami 10 cm. Tank plně vyhovuje strategickým požadavkům. [RAG., roč. 1933, čís. 1.]